Δημόσιες ὑπηρεσίες καὶ γυναῖκες

Ἀκοῦμε τὴν ἔκφραση ἀνησυχιῶν —καὶ μάλιστα ἀπὸ χείλια κάθε ἄλλο παρὰ ἀναρμόδια — γιὰ τὴν «εἰσβολὴ τῶν γυναικῶν» στὶς δημόσιες ὑπηρεσίες. Καὶ φόβους γιὰ τοὺς κινδύνους ποὺ τὸ γεγονὸς αὐτὸ περικλείει.

Ἀκοῦμε ἐπίσης παράπονα γιὰ τὶς «γυναῖκες ὑπαλλήλους» (μαζικὰ καὶ χωρὶς διάκριση) ποὺ πᾶνε ἀργότερα στὴ δουλειά τους ἐπὶ τέσσερα χρόνια μετὰ ἀπὸ τὴ γέννηση κάθε παιδιοῦ τους, ποὺ ἀπουσιάζουν συχνότερα ἀπὸ τοὺς ἄντρες, ποὺ δὲν δείχνουν ἀρκετὸ ζῆλο στὴ δουλειά τους καὶ τέλος ποὺ συνταξιοδοτοῦνται νωρίτερα ἀπὸ τοὺς ἄντρες. Συνοπτικὰ παραπονοῦνται γιατὶ οἱ γυναῖκες, ἐνῶ ὡς ἐργαζόμενες ἔχουν τόσα «προνόμια» ποὺ οἱ ἄντρες δὲν ἔχουν, δείχνουν μικρότερο ζῆλο καὶ χαμηλότερη ἀπόδοση.

Ἂς προσπαθήσουμε νὰ ἰδοῦμε ὅσο πιὸ ἀντικειμενικὰ μποροῦμε τὴν ἀλήθεια.

Πρῶτ' ἀπ' ὅλα δὲν ὑπάρχει «εἰσβολὴ γυναικῶν» στὶς δημόσιες ὑπηρεσίες (ὅπως καὶ στὶς Τράπεζες καὶ ἀλλοῦ). Ἁπλῶς ἔχει ἐγκαταλειφθεῖ σήμερα ἡ δημοσιοϋπαλληλικὴ σταδιοδρομία ἀπὸ τοὺς ἱκανότερους ἄντρες — ποὺ βρίσκουν θέσεις καλύτερα ἀμειβόμενες καὶ χωρὶς μεταθέσεις σὲ μεγάλες ἐπιχειρήσεις, ἰδίως πολυεθνικὲς. Στὴ θέση τους μπαίνουν οἱ γυναῖκες, ποὺ καλύπτουν τὰ κενὰ σὰν δεύτερης κατηγορίας ἐργαζόμενοι. Ἔτσι καὶ στοὺς διαγωνισμοὺς γιὰ πρόσληψη πετυχαίνουν κατὰ πολὺ μεγαλύτερο ποσοστὸ γυναῖκες, ὄχι γιατὶ οἱ γυναῖκες εἶναι ἐξυπνότερες, ἀλλὰ γιατὶ προετοιμάζονται καλύτερα, ἐπειδὴ γνωρίζουν τὴ δυσμενῆ γι' αὐτὲς ἀτμόσφαιρα, κυρίως ὅμως γιατὶ οἱ ἄντρες μὲ ἀνάλογες ἱκανότητες κατευθύνονται σὲ καλύτερες θέσεις.

Καὶ γεννᾶται τὸ ἐρώτημα : Ποιὸ εἶναι τὸ συμφέρον τῆς Δημόσιας (ἢ ὅποιας ἄλλης) ὑπηρεσίας : νὰ προσλάβει λιγότερο ἱκανὸ —ὅπως προκύπτει ἀπὸ τὸ διαγωνισμὸ— προσωπικὸ ἁπλῶς καὶ μόνο ἐπειδὴ εἶναι ἀντρικό ; Ἢ νὰ προσλάβει τὸ ἱκανότερο προσωπικὸ χωρὶς διάκριση φύλου ; Νομίζω ὅτι ἡ σωστὴ ἀπάντηση εἶναι προφανής. Κι' αὐτὸ ἄσχετα μὲ τὸ τί ἐπιβάλλει τὸ αἴσθημα τοῦ Δικαίου καὶ οἱ Νόμοι τοῦ Κράτους, ἀρχίζοντας ἀπὸ τὸ Σύνταγμα.

Ναί, ἀλλὰ οἱ γυναῖκες στὴ συνέχεια, ὅπως ἰσχυρίζονται μερικοί, εἶναι λιγότερο καλοὶ ὑπάλληλοι, μὲ τὶς ἄδειες μητρότητας, μὲ λιγότερο ζῆλο, κλπ.

Πρῶτ' ἀπ' ὅλα πρέπει νὰ πάψουμε νὰ μιλᾶμε γιὰ τὶς «γυναῖκες» γενικὰ σὰν ἄμορφο κοπάδι. Μιὰ τέτοια ἀντιμετώπιση μαρτυράει διάκριση λόγω φύλου. Ἂν ἕνας ἄντρας δὲν εἶναι ἱκανός, λέμε «ὁ Κώστας δὲν ἀξίζει» καὶ ὄχι «οἱ ἄντρες δὲν ἀξίζουν». Ἂν, ὅμως, μ ι ὰ γ υ ν α ί κ α δὲν ἀξίζει, ἀμέσως εἶναι ἕτοιμοι οἱ ἄντρες νὰ ποῦνε «οἱ γυναῖκες δὲν ἀξίζουν».

Κάθε γυναίκα ὅμως, ὅπως καὶ κάθε ἄντρας, ἔχει τὴν προσωπικότητά της καὶ εἶναι περισσότερο ἢ λιγότερο ἱκανή. Κι' ἀνάμεσα στοὺς ὑπάλληλους —ἄντρες καὶ γυναῖκες— ὑπάρχουν ὑπάλληλοι διαφόρων βαθμῶν ἱκανότητας. Ἀνάμεσα σ' αὐτοὺς ὑπάρχουν καὶ γυναῖκες ἐξαίρετες ἢ πολὺ καλὲς καὶ εὐσυνείδητες— κι' αὐτὸ κάθε ἄλλο παρὰ σπάνιο εἶναι. Ἐπιτρέπεται λοιπὸν νὰ παίρνει τὸ ποτάμι κι' αὐτές, ἁπλῶς γιατὶ εἶναι γυναῖκες ; Καὶ νὰ γενικεύουμε κατὰ τρόπο ἀνεπίτρεπτο μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ἀδικοῦμε κι' αὐτὲς καὶ τὴν ὑπηρεσία ; Νὰ μὴ τὶς προβιβάζουμε καὶ νὰ τοὺς μικραίνουμε ἐμεῖς τὸ ζῆλο γιὰ νὰ παραπονιόμαστε στὴ συνέχεια ; Ἐγὼ πολλὲς φορὲς βρῆκα ὅτι, ἀντίθετα, εἶναι ψυχολογικὰ δυσεξήγητο—γιὰ νὰ μὴν πῶ ἀνεξήγητο— πῶς οἱ γυναῖκες ὑπάλληλοι, ποὺ βλέπουν σειρὲς ὁλόκληρες νεωτέρων τους ἀντρῶν νὰ τὶς ξεπερνοῦν βαθμολογικά, κατορθώνουν νὰ διατηροῦν τὸ ζῆλο τους, ὅπως πολλὲς φορὲς διαπίστωσα.

Ὅσο γιὰ τὶς ἄδειες, τὴν πρόωρη συνταξιοδότηση κλπ., καταλαβαίνουμε κι' ἐμεῖς ὅτι δημιουργοῦν δυσαρέσκεια στὸν ἐργοδότη. Καὶ ἑπομένως εἶναι μακροχρόνια ἀσύμφορες γιὰ τὶς γυναῖκες.

Τί νὰ κάμει ὅμως ἡ ὑπερφορτωμένη μὲ τὸ νοικοκυριό, τὰ παιδιὰ καὶ τὸ ἐπάγγελμα γυναίκα ; Πόσοι ἄντρες ὑπάλληλοι θὰ μποροῦσαν νὰ βγάλουν πέρα, ἔστω καὶ μέτρια, αὐτοὺς τοὺς ρόλους συγχρόνως ; Ὥρα εἶναι νὰ καταλάβουμε ὅτι κοινὸ συμφέρον ὅλων μας καὶ στοιχειώδης

ΣΥΝΕΧΕΙΑ στὴ σελίδα 26

Δημόσιες ὑπηρεσίες καὶ γυναῖκες

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ἀπὸ τὴ σελίδα 1

δικαιοσύνη ἀπαιτεῖ νὰ ἐλαφρύνουμε τὴν ἐργαζόμενη γυναίκα ἀπὸ τὰ δυσβάστακτα—μερικὲς φορὲς συντριπτικὰ—βάρη της. Πρῶτ' ἀπ' ὅλα νὰ μοιραστοῦν ὅλα τὰ μέλη τῆς οἰκογένειας τὰ σπιτικὰ βάρη. Αὐτὸ εἶναι τὸ κυριότερο —καὶ ἀνέξοδο— μέτρο. Κι' ὅμως τὸ δυσκολότερο, γιατὶ ἔχει ριζώσει μέσα μας ἡ προκατάληψη, ἰδίως στοὺς προνομιούχους ἄντρες ποὺ βρίσκουν τὴν προνομιακή τους θέση φυσικὴ (ὅπως κάθε προνομιοῦχος).

Ὕστερα χρειάζεται ἡ λήψη μερικῶν πολὺ ἀποτελεσματικῶν μέτρων: Πρῶτα ἀπ' ὅλα πολλαπλασιασμὸς τῶν παιδικῶν σταθμῶν, δυνατότητα νὰ γευματίζουν τὸ μεσημέρι τὰ παιδιὰ στὸ σχολειὸ (ἔστω καὶ μὲ φαγητὸ ποὺ φέρνουν ἀπ' τὸ σπίτι)· γονεϊκὴ καὶ ὄχι μητρικὴ ἄδεια γιὰ τὴ φροντίδα τῶν μικρῶν ἢ ἄρρωστων παιδιῶν· ἐλαστικὸ ὡράριο —ὥστε ὁ ἕνας γονέας—ποὺ θὰ πάει ἀργότερα στὴ δουλειὰ— νὰ παίρνει τὸ παιδὶ στὸν παιδικὸ σταθμό, τὸ νηπιαγωγεῖο ἢ τὸ σχολειὸ καὶ ὁ ἄλλος —ποὺ πηγαίνει νωρίτερα καὶ φεύγει νωρίτερα— νὰ τὸ παίρνει ἀπὸ τὸ σχολεῖο, κ.ἄ.

Ἡ γυναίκα εἶναι λαμπρὸ ὑπαλληλικὸ προσωπικό. Ξεκινάει κατὰ κανόνα ὡς καλύτερη ἀπὸ τὸν ἄντρα, σύμφωνα μὲ τὰ ἀποτελέσματα τῶν διαγωνισμῶν. Σφάλμα τῆς κοινωνικῆς πρόληψης καὶ τῆς κρατικῆς ἀμεριμνησίας εἶναι ἂν τῆς ψαλιδίζουμε τὰ φτερὰ μὲ ἄδικη καὶ δυσμενῆ μεταχείριση κι' ἂν τὴν ἀφήνουμε νὰ σηκώσει μόνη της βάρη ποὺ γιὰ τοὺς ἄντρες συναδέλφους της θὰ ἦταν ἀσήκωτα.

Ὥρα εἶναι νὰ σκεφθοῦμε ὅλοι —καὶ πρὸ παντὸς οἱ ἄντρες— πιὸ ἀντικειμενικά. Καὶ νὰ βοηθήσουμε στὴν οὐσιαστικὴ καὶ πλήρη ἀξιοποίηση —καὶ ὄχι τὴν ἐξόντωση ἢ τὸν ἀποκλεισμὸ— καὶ τοῦ ἄλλου μισοῦ πληθυσμοῦ τῆς χώρας. Τὸ ἐπιβάλλει ἡ Δικαιοσύνη, οἱ Νόμοι καὶ τὸ κοινωνικὸ συμφέρον.

Α. Γ. - Μ.